

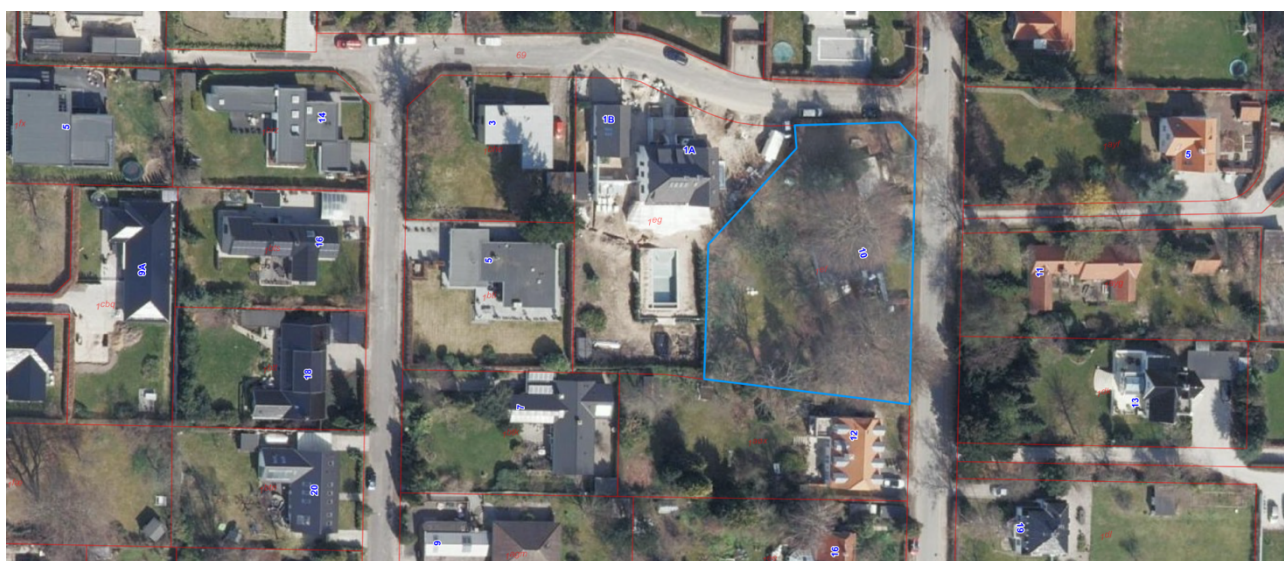
FREDNINGSFORSLAG

	RUDERSDAL KOMMUNE – GEELSVEJ 10
--	---------------------------------

Forslagsstiller:	By og Land Danmark
Udarbejdet dato:	Efterår 2024
Kommune:	Rudersdal Kommune
Adresse:	Geelsvej 10, 2840 Holte
Matrikel nr.:	1 ef Dronninggaard, Ny Holte
BBR-nr.:	2114
Ejer:	Privat
Betegnelse:	Statslåns hus
Komplekstype:	Enfamilieshus
Opførelsesår:	1954

FREDNINGSOMFANG

Bygningen ligger i et ældre villakvarter med parklignende karakter. Fredningsforslaget omfatter hus med have.

Indholdsfortegnelse

Rudersdal Kommune – Geelsvej 10	1
Fredningsomfang	2
Introduktion til sagen	4
Repræsentativitet	11
Bygningsbeskrivelse	4
Området:	4
Anlægget:	5
Bygningen:	5
Konstruktion:	7
Vedligeholdelsestilstand	8
Bygningshistorie	8
Lignende anlæg:	8
Arkitekt:	9
Andre værker af arkitekten:	9
Ingeniør:	10
Kulturhistorie	10
Kilder	13
Planbestemmelser/kommuneatlas	13
Miljømæssig værdi	14
Kulturhistorisk værdi	14
Arkitektonisk værdi	15
Bærende fredningsværdier	17
Anbefalinger	18
Tegninger og kort	19
Billededokumentation	28

INTRODUKTION TIL SAGEN

I forbindelse med Det Særlige Bygningssyns Strategi for prioritering af bygningsfredningen fra 2022 indskrives Geelsvej 10 sig i de følgende fredningsmæssige temaer:

- *'Gode boliger til alle':*

Efter slutningen af 2. verdenskrig var der stor boligmangel og et politisk mål om at skabe gode boliger til alle. Familielivet var centralt for udformningen af boligerne og omgivelserne, og der kom øget fokus på dagligliv i planløsningerne. Mange børn fik eget værelse. Boligerne fik forbedrede faciliteter, først og fremmest badeværelser med varmt vand, men også centralvarme og køkkener med køleskab begyndte så småt at blive standard. Geelsvej 10 blev også, usædvanligt for tiden, udstyret med to badeværelser.

Ønsket om lys og luft gjorde det grønne uderum essentielt i efterkrigstidens byggeri. Villa med egen have var oprindeligt beholdt bedrestillede, men med statslån til beskedne enfamiliehuse, blev drømmen opnåelig for flere.

- *'Form og funktion - arkitekturstrømninger':*

Arne Jacobsens værker var i begyndelsen af hans virke forholdsvis traditionelle. Senere blev han stærkt præget af funktionalismen. I 1950'erne kan hans formsprog karakteriseres som 'den funktionelle tradition' når det gælder boliger, mens flere af hans institutioner blev præget af modernismen. Om 'den funktionelle tradition' blev foretrukket på grund af mangel på materiale eller om det var et ønske om et moderne formsprog med danske traditionelle materialer og byggetradition er uvist, men lovgivningen for statslån til boligbyggeri henstillede til brug af danske materialer og traditionelle byggemetoder. Som en anden grund kan ligge, at det materialevalg var med til at holde omkostningerne nede, hvilket også ligger i tråd med kravene fra statslånsordningen.

Arne Jacobsens inspirationen kom fra USA, herunder arkitekterne Frank Lloyd Wright, Schindler samt fra japansk træbyggeri, og formentlig er Arne Jacobsen også blevet inspireret af svensk træbyggeri, eftersom han tilbragte flere år i Sverige under 2. verdenskrig. Også grønne uderum med inspiration fra funktionalismens sundhedskultur var en del af tidens træk og en vigtig del af Arne Jacobsens arkitektur.

Geelsvej 10 kan som byggeri karakteriseres som 'det muliges kunst' med de bindinger, der lå i forhold til stedet, økonomi, lovgivning og maksimal værdi for bygherren.

BYGNINGSBESKRIVELSE

Området:

Villaområdet ligger i Holte syd for Vejlesø, nord for Virum og øst for Holte Station. Mod vest ligger Furesøen.

Bebyggelsen omkring Vejlesøvej og tilstødende sideveje er udstykket fra det oprindelige matrikelnummer 1 og Dronninggaard, Ny Holte. Området var ubebygget landbrugsareal indtil 1897, hvor arealerne blev udstykket i

store grunde til sommerhus- og villabebyggelse. De ældste villaer langs Vejlesøvej er fra 1897 og årene derefter, ofte opført delvis i bindingsværk.

I løbet af anden halvdel af forrige århundrede blev næsten alle de oprindelige store grunde udstykket, og der blev opført huse til beboelse efter tidens arkitektoniske principper og byggemetoder. På den måde opstod områdets nuværende karakter med meget forskellige villaer fra forskellige tidsperioder.

I dag fremstår området næsten 'skovlignende' med kraftig beplantning mellem ejendommene og en del store, markante træer. De mest karakteristiske træk ved området i dag er det kuperede terræn og den grønne fremtoning, som medfører, at man ofte ikke ser bebyggelse langs vejene, men hovedsagelig beplantning, hæk, buske og mindre og større træer. Selv fortove er anlagt som grønne græsrabatter i stedet for typiske fortove med belægningssten, hvilket understreger områdets grønne karakter.

Anlægget:

Bygningen ligger ud til Geelsvej, og som en kasse, der er skubbet ned ad den vestvendte skrænt i den tidligere grusgrav. Bygningens fodaftryk fylder ikke meget på den store grund, der med de mange store træer på grunden fremtræder skov- eller parklignende. Når der er blade på træerne, kan man kun lige fornemme, at der er bygninger på nabogrundene.

Mod øst, ud mod Geelsvej, er der græsplæne med et solitært cedertræ. I modsætning til flere af de andre huse på vejen har Geelsvej 10 ikke hæk i skel mod vejen, men en 'amerikansk inspireret' forhave. Den amerikansk inspirerede forhave er defineret ved, at skel mod vejen ikke markeres med hæk eller hegn, men græs og lav beplantning danner en mere 'flydende' overgang. Dog kommer der i forlængelse af den hvide havemur, en murskive, et fremspring med bøgehæk. Plænen mellem østfacade og vej er kantet med brosten helt ude ved asfalten. Husets facade mod Geelsvej fortsætter i en murskive langs skræntens kant, så de to terrasser i to niveauer og haven er skærmet mod indkig fra vejen. Selve haven ligger på grundens laveste kote og er orienteret mod vest. I gadeniveau er der ovenfor terrasserne et plateau med fire store, gamle bøgetræer og et lærketræ. De fire bøgetræer i registranten i lokalplan 223 bevaringsværdige, på kortet er dog indtegnet fem træer. På skrænten mod syd er et stort gammelt egetræ og lige ud for hoveddøren mod nord er et stort gammelt bøgetræ. Haven i øvrigt har en blandet beplantning. Haven bærer ikke præg af en samlet landskabsarkitektonisk eller havekunstnerisk bearbejdning.

En brostensbelagt indkørsel fører fra vejen ind til hoveddøren. Indkørselens brosten er lagt i langsgående retning. Indkørslen bliver til en sti og fortsætter forbi hoveddøren, hvorefter den bliver til en trappe udformet med brosten, der fører ned i haven. Fra haven er der, for at skabe adgang til kælder døren, lavet en brostensbelagt gang, der skærer sig igennem volden neden for huset mod vest. Jorden er holdt med støttemure af brosten, der følger voldens skrånende hældning. Fra terrasserne, der er belagt med tidstypiske rektangulære betonfliser, formidles adgangen via trapper, trappeforløb og støttemure også af brosten.

Oprindeligt var der ikke opført garage til huset, men i 1983 blev der nord for stien opført en dobbelt carport med skur.

Bygningen:

Fra Geelsvej får man det første indtryk af husets skulpturelle og utraditionelle form - en havemur som skærer sig ind i en tippet kasse. Gavlenes skrå profil er tilpasset terrænet - en skrænt fra en tidligere grusgrav. Den største del af tagfladen følger skræntens hældning, mens den stejleste tagflade ikke når jorden, men knækker tilbage mod muren, hvilket understreger den skulpturelle form. Skorstenen, der er bred mod vejen, men smal

mod gavlen, er medvirkende til at understrege det skulpturelle indtryk; billedligt talt nagler skorstenen huset til jorden og forhindrer det i at rutsje ned ad skrænten. Dertil muliggør etablering af centralvarme en arkitektonisk frihed i forhold til placering af skorstenen, i modsætning til tidligere tiders korsform, hvor skorstenen var placeret centralt i husene.

Huset er oprindeligt opført i skuret og hvidtet murværk med enkelte partier, for eksempel gavltrekant mod syd og havefacade, beklædt med brædder, der som nu står malet i en lys grå. De hvidtede mure er senere blevet malet. Mod gaden fremstår huset med en næsten lukket facade med kun ét langt og smalt, horisontalt vinduesparti i stueetagen og et højt, smalt tagvindue til førstesalen, kaldet tagetagen.

Bag havemuren, en murskive, der er en fortsættelse af facaden, orienteret mod syd og vest, sidder husets vinduer - der er værnet om privatlivet. De oprindelige, hvidmalede vinduer til værelserne på tagetagen, hvoraf et er tophængslet og det andet er et vippevindue, har, ligesom taget, en skæv profil. Vinduerne er overvejende med nyere termoruder i de oprindelige rammer. Mod vest er i stueetagen tre rektangulære vinduer samt et stort vindue fra stuen, som oprindeligt var udstyret med en horisontal sprosse til Arne Jacobsens store fortrydelse, da der ikke fandtes så store ruder, som ønsket under opførelsen¹. Ved udskiftning af ruden, er sprossen fjernet i tråd med Arne Jacobsens egentlige ønske². I kælderen er to vinduer, det lange, smalle kældervindue er med to ruder opdelt af en enkelt sprosse. Vinduerne i kælderen deler stueetagens dimensioner i bredden. Køkkenvinduet er med hjørnebåndsbeslag og et kvadratisk ventilationsfag dækket med horisontale, nedadvinklede lister. I taget mod øst ses et højt, smalt tagvindue til et af kamrene. I taget mod haven i vest ses to senere tagvinduer, på omtrent samme plads sad oprindeligt et rundt tagvindue af støbejern. Mod nord er et mindre, kvadratisk vindue med matteret glas og hjørnebåndsbeslag til soveværelsets badeværelse ved siden af hoveddøren.

På muren mod nord ved hoveddøren er en oprindelig og tidstypisk udendørslampe med skærm af hvid opalglas. Mod haven og terrasserne er murskiven og husets sydmur er senere monteret med Arne Jacobsens Eklipta-lamper fra 1956.

I den nordlige gavl er den oprindelige hoveddør placeret. Døren er af hvidmalet træ med tre hængsler, den øverste halvdel er monteret med matteret glas, grebet er et coupégreb af messing og midtpå med brevsprække. Kælderdøren mod vest er beklædt med vandrette, gråmalede brædder, der visuelt falder ind i det bræddebeklædte brystpanel mellem de to etager.

Husets tag er, som oprindeligt, belagt med mørk eternitskifer for omtrent 10 år siden. Den høje og brede skorsten er med krave af beton, på skorstens skaft er indmuret stige af hvidmalet jern og formidler adgang til skorsten såvel som tag.

Indenfor hoveddøren er vindfanget, der dels til venstre leder forbi kældertappen og videre ud i køkkenet, dels ligefrem til en lille entré med indbygget forrammeskab. Køkkenet er orienteret mod gaden i øst og det oprindelige spisekammer er placeret i det nordøstlige hjørne for at holde rummet svalt. I køkkenet findes det oprindelige forrammekøkken, dog med nyere fronter, greb og hængsler. Køkkenet er bevaret med stålboardplade, fajancefliser i formatet 15x15 cm. samt et tidstypisk, slidstærkt og rengøringsvenligt korkgulv.

Der er adgang til spisepladsen fra entré såvel som køkken. Fra spisepladsen er der mod syd udsigt og udgang til en terrasse. Mod vest er der vue ned gennem opholdsstuen og vinduerne for enden med udsigt til haven.

¹ Bendsen og Bendtsen (2021) p. 116 og Thau og Vindum (1998) p. 355.

² Oplyst af nuværende ejer.

Spisepladsen ligger centralt placeret i huset – herfra er der adgang til trappen til tagetagen, som ligger mellem køkken og entré, samt til trappen ned til opholdsstuen, en halv etage nede. Den brede skorsten markerer opdelingen mellem opholdsstuen og spiseafdelingen. Fra skorstenen løber et utralet, næsten usynligt værn, der fortsætter som gelænder på trappen med en gennemgående håndliste i form af et fladt messingbånd, der slutter som mægler i gulvet i stuen. Balustrene af hvidmalet messing, der synligt er nittet fast igennem håndlisten og afsluttes i gulvet med en lille messingmanchet, er så spinkle, at de ikke generer kigget og lyset fra stue til stue. Lignende gelændere ses i andre af Arne Jacobsens bygninger, bl.a. Bellavista samt i rækkehusbebyggelsen Søholm.

I opholdsstuen, ved siden af trappen, er en pejseåbning med en nyere pejseindsats, der ligger i niveau med gulvet. Der er en næsten umærkelig overgang fra bøgemarket til det ildfaste gulv, belagt med gule tegl lagt i knas, som fortsætter ind i ildstedet, der rundt i åbningen er indrammet af et tyndt bånd af gule teglfliser. Pejsehullet fremstår dog dækket af en nyere pejseindsats.

Fra stuen giver en bred skydedør forbindelse til soveværelset med indbyggede forrammeskabe. Usædvanligt for tiden er der i tilknytning til soveværelset eget separat badeværelse. Soveværelset er, ligesom opholdsafdelingen, orienteret mod vest med udsigt til haven. Bredden på skydedøren var, ifølge ejeren, tiltænkt som en mulighed for at inddrage pladsen i soverummet til større sociale sammenkomster. På en repos på trappen til tagetagen findes endnu et badeværelse. Badeværelserne fremstår oprindelige med de gamle 15x15 cm. fajancefliser, terrazzogulve, oprindelig håndvask og armatur – i stueetagen med bruseniche, på tagetagen med nedsænket badekar af emaljeret metal. Begge badeværelser har undergået få fornyelser siden opførelsen, herunder nyere toilet.

På tagetagen, findes tre kamre og et pulterkammer. Kamrene er alle ganske små, men præget af tagets form og med loft til kip. De to kamre mod øst er spejlet og har begge et smalt forrammeskab. I kælderen findes en større gildestue, et viktualierum, værksted og vaskerum og fyrrum.

Gulvene i hele huset er de oprindelige, i opholdsrum, kamre, trappe- og gangarealer med bonet bøgemarket, i køkkenet med korkgulv. I kælderen er der malede betongulve i rum af mere praktisk karakter, i gildesalen, der er opført som tørrerum med radiator, ligger et egeparketgulv, der stammer fra et værksted på Novo. Alle vægge og lofter er pudsede og malede, og sandsynligvis med den oprindelige maling og farvesætning, bortset fra væggen ved pejsen, der er senere malet.

De glatte, hvidmalede døre med coupégreb af sort bakelit, hængsler og glatte gerichter og fodlister er oprindelige. Samtlige indbyggede forrammeskabe med greb er ligeledes de oprindelige.

Konstruktion:

Geelsvej 10 er et hus, som er forankret i den danske byggetradition; det er formen, særligt tagformen, der er unik.

Huset er grundmuret over fundament støbt med bræddeforskallet beton, og er, ifølge tegningsmaterialet, opført som 30 cm. hulmur. Huset er opført med traditionelle danske materialer som tegl og træ, og tagbelægningen med sort eternitskifer, der også er et dansk produkt. Ifølge signatur i tegningsmaterialet er skillevægge i stueetagen murede, mens de i tagetagen er bræddeskillevægge. I kælderen er skillevæggene ligeledes murede.

Tagetagen er mod syd opbygget som en let konstruktion, en træskeletkonstruktion beklædt med gråmalede profilbrædder, modsat gavlen mod nord, der er muret hele vejen op. Trækonstruktion og -facade mod syd er valgt for at muliggøre vinduernes udformning og østfacadens udkræning og for at gøre konstruktionerne nemmere og billigere³. Også havefacaden afslører en let konstruktion med træ og glas. I det hele taget er der en pragmatisk tilgang til valg af byggematerialer. Etageskilnelserne var i det oprindelige ansøgningsmateriale udført som et jernbetondæk, men byggesagsarkivet afslører, at der i 1953 er ansøgt om at erstatte jernbetonen med et traditionelt træbjælkelag. Om det skyldtes tidens materialemangel og/eller økonomiske faktorer, begrundes ikke.

En gennemgang af byggesagen afslører, at der var problemer med at få godkendt, at en del af køkkenet og spisepladsen (mod Geelsvej) lå 90 cm under terræn.

— VEDLIGEHOLDELSESTILSTAND

Bygningen er overvejende i god stand, men trænger til vedligeholdelse på mange overflader. Der er sket få ændringer siden opførelsestidspunktet. Tagbelægningen er fornyet for cirka 10 år siden, med samme type eternitskifer med afskårne hjørner som oprindeligt. Det hvidtede murværk er senere blevet malet – malingen skaller af særligt mod syd. To terrassedøre mod syd er senere. Murskiven mod haven er senere beklædt med zinkinddækning på murkronen. Badeværelserne er udstyrede med nyere toiletter. Huset er opført med centralvarmeanlæg og oliefyr, som i 1999 blev udskiftet til et gasfyr.

Terrasser og belægninger er oprindelige og tidstypiske, men trænger til en omlægning eller opretning.

— BYGNINGSHISTORIE

Bygningen opført i 1954. Bygherre var civilingeniør Henning B. Simoný, der var ingeniør ved Novo Terapeutisk Laboratorium. Da Arne Jacobsen var husarkitekt for Novo, fik Simoný derigennem kontakt og fik ham til at tegne huset på Geelsvej 10. Arne Jacobsen forsøgte oprindeligt at sælge familien Simoný et andet hus tegnet af ham selv, men skulle være blevet så begejstret for grunden på Geelsvejs muligheder, at han gerne ville påtage sig projektet.

Grunden var frastykket Simonýs forældre, kolonibetyrer i Grønland Christian Simoný og hustrus, ejendom, i dag Geelsmark 1a og 1b. Henning Simonýs bror, Klaus Simoný, fik grunden vest for forældrenes hus, i dag Geelsmark 3. Her fik han også i 1954 opført et statslånshus i gul blankmur med tilbageliggende fuger tegnet af en lokal arkitekt, John Sørensen, der selv boede over for Geelsvej 10, i Geelsvej 11, hvilket bekræftes i byggesagsarkivet for Geelsmark 3.

Henning Simoný mødte sin kone på Novo. Familien fik tre børn, og huset blev senere overdraget til sønnen, der nu er pensionist, og bor i huset. Ejer har ingen direkte arvinger og er derfor meget positiv over for en fredning, da han ønsker huset bevaret.

Lignende anlæg:

Den kontroversielle form med det tildede tag (og den hvidtede overflade) bruger Arne Jacobsen første gang i et frysehus til Sjællands Odde Fiskerøgeri fra 1943. Om frysehuset skriver Carsten Thau og Kjeld Vindum (s.

³ Thau og Vindum (1998) p. 355.

324), at "der (...) ikke blot tale om en frigørelse i behandling af voluminet, men også i forhold til behandlingen af taget som arkitektonisk element. En frigørelse, der fik vide konsekvenser for netop Jacobsens arbejder det følgende årti." Allerede året efter i 1944-45 tegner Arne Jacobsen det første egentlige hus med skæv profil (og det første træhus), et sommerhus ved Kullen i Sverige for Ebbe Munck. Dermed er perioden med skæve profiler slået an. Thau og Vindum skriver (s. 351): "Således er der rokket radikalt ved den traditionelle relation mellem hus og tag, hvorved der igen er vundet nye friheder i forhold til en bygnings volumetriske gestaltning."

Alvar Aalto anvendte en lignende tagform i et byggeri i 1937 ligesom Aino Aaltos eget sommerhus 'Villa Flora', 1926. Ligeledes kan Arne Jacobsen også have fået inspiration fra USA. Frank Lloyd Wright brugte en skæv profil i Taliesin West i 1938, Schindlers Kallis House i Californien, 1946, hvor inspirationen til de skæve vinduer i sydfacaden også kan være hentet. I øvrigt havde Ralf Erskine tegnet et hus med skæv profil for Molin på Lidingö i 1947. I hvert fald tegner Arne Jacobsen i perioden herefter en stribe huse, hvor de skæve profiler og markante tagkonstruktioner indgår.

Af andre fredede statslånshuse kan blandt andet nævnes arkitekt Knud Friis' eget hus i beton fra 1958 på Højen 13 i Brabrand (f. 2008). Her er med japansk inspiration og inspiration fra brutalismen brugt et anderledes materiale, beton brut, den rå beton, og en anderledes form (æsker i to etager med fladt tag).

Arkitekt:

Arne Jacobsens (1902-71) talent spændte fra industriel design til planlægningen og udformningen af store og komplicerede bygningsanlæg. I sine konkurrenceprojekter var Arne Jacobsen i de første år tydeligt inspireret af funktionalismens "hvide stil", for eksempel i forslagene til udformningen af Bellevue Strandbad, Bellevue Teater og boligbebyggelsen Bellavista fra begyndelsen af 1930'erne.

Fra slutningen af 1930'erne fik Arne Jacobsen projekter en dansk eller nordisk tolkning af modernismen i Aarhus Rådhus, og fra samme tid Rådhuset i Søllerød. Set med nutidens øjne er der intet provokerende ved Arne Jacobsens byggerier fra denne tid, men alligevel gav Århus Rådhus anledning til mange protester.

I 1943 måtte Arne Jacobsen, som andre danske jøder, flygte til Sverige. Efter krigen skabte han nogle af de smukkeste og mest karakterfulde boligbebyggelser i den funktionelle tradition. Materiale-mangel nødvendiggjorde i de første efterkrigsår brugen af traditionelle byggemetoder, men Arne Jacobsen evnede at fastholde modernismens idealer. Modernismen havde overlevet krigen, holdt i live i USA af indvandrede europæiske arkitekter. I den amerikaniserede udgave blev den bragt tilbage til Europa. Arne Jacobsen følte sig især tiltalt af minimalisterne, og hans SAS Royal Hotel (fredet 2024) fra samme tid har væsentlige lighedspunkter med S. O. & M's Lever House i New York. Arne Jacobsen tegnede alt udstyr til hotellet, tekstiler, møbler, inventar, lamper, service m.m.

Det blev i Tyskland, at Arne Jacobsen fik sine fleste og største opgaver uden for Danmark. Han havde mange beundrere i Tyskland og blev ofte indbudt til at deltage i arkitektkonkurrencer. Arne Jacobsen skabte mange brugsgenstande, der opnåede stor popularitet, og som også er blevet prisbelønnet af faglige komiteer.

Andre værker af arkitekten:

Der findes en hel vifte af fredede bygninger blandt Arne Jacobsens værker, af enfamiliehuse for eksempel:

- I.H. Mundtsvej 4B (f. 1999)
- Kratvænget 9 (f. 2014)
- Gotfred Rodes Vej 2 (f. 1987)

Sommerhuse:

- Strandvejen, Tisvilde (f. 2004)
- Arne Jacobsens eget sommerhus, Gudminderup Lyng (f. 1985)

Hertil kommer andre boligbebyggelser: Bellavista (f. 1987) og Søholm I+II+III (f. 1987)

Derudover rådhusene i Århus (f. 1995), Rødovre (f. 1994) og Søllerød (f. 1992), strandbadet Bellevue (f. 2001), Bellevue Teatret (f. 1986), Tankstation v. Skovshoved (f. 1986), Munkegårdsskolen (f. 1995), Nationalbanken (f. 2009), Stellings Hus (f. 1991), C.A.C Motorrenovering, Aalborg (f. 2009) samt SAS Royal Hotel (f. 2024).

Ingeniør:

Birch & Krogboe. Rådgivende ingeniører stod for de statiske beregninger, Ingeniørfirmaet Løgstrup og Høyer stod for vand og kloak, mens bygherre, H. Simonj selv stod for tilsynet.

KULTURHISTORIE

Det er i perioden efter Anden Verdenskrig, at den danske velfærdsstat tager form med sociale tryghedsordninger, statslig regulering af økonomien og offentlig service med udbygning af institutioner for uddannelse, sundhed og fritid. Staten understøttede boligbyggeriet på forskellige måder med direkte støtte, lån og skattefradrag. Materiale manglen og manglen på uddannede håndværkere betød, at der efterhånden kom fokus på rationalisering og standardisering af byggeriet.

Enfamiliehuset i grønne omgivelser blev i Danmark en mulighed for bredere lag i de forstæder, som voksede frem omkring især de større byer i årtierne efter forrige århundredskifte i takt med industrialiseringens segregering af bolig og arbejde. Frem mod 1960 var de nye forstadskvarterers pendlingsbehov overvejende baseret på adgang til kollektiv trafik eventuelt i kombination med cykeltransport.⁴ De bebyggede arealer blev i denne tid spredt ud og gav sammen med det økonomiske opsving og amerikaniseringen grobund for den voksende bilisme. Det betød, at man ikke behøvede at bosætte sig tæt ved arbejdspladsen, men kunne bosætte sig i grønne omgivelser i forstæderne.

Geelsvej kvarteret i Holte er et tidligt eksempel på den udvikling, hvor de tidligere store villagrunde blev udstykket gennem opdeling. Dermed blev der dannet kvarterer, der bedre matchede de samtidige tæthedsnormer for villakvarterer. Den typiske forstadsudvikling i 1950'erne var dog mere baseret på større fladeudstyknings af hidtil ubebyggede arealer, såsom markudstyknings og lignende.

I perioden 1933-1959 eksisterer boligstøtteloven, der er en statslånsordningen som gør, at staten involverede sig direkte i byggeriet af enfamiliehuse. Lovgivningen om statslån havde oprindeligt til formål at give borgere med lille økonomi mulighed for eget hus med have. Dels skulle loven bidrage til at sætte gang i økonomien oven på de første kriseramte tiår af 1900-tallet, dels var der konsensus om, at det var et samfundsansvar at sørge for rimelige boligforhold uanset indtægt⁵. Loven stillede en række krav, der satte begrænsninger på omkostninger til byggeriet, boligens størrelse, indretning og konstruktion herunder brug af danske eller dansk forarbejdede materialer.

⁴ Sverrild i Fossat (2024), p. 237-265.

⁵ Vestergaard (2004), p. 278-279.

Selvom statslånsperioden var en brydningstid, hvad angår nye byggematerialer og konstruktionsformer, var traditionelle byggetekniske metoder og materialer som mursten, tømmer og vinduer af træ fremherskende i statslånshusene. Det var med til at holde byggeomkostningerne nede og gjorde det billigere og enklere at vedligeholde husene for bygherre⁶. Også planløsninger blandede sagsbehandlingen sig i, hvilket førte til en højnelse af boligkvaliteten blandt andet med badeværelser, egne værelser til familiens børn og hensigtsmæssig indretning i forhold til verdenshjørner. Efterkom bygherre kravene kunne et statslån opnås, og man var fritaget for ejendomsskatter i de første 22 år.

Geelsvej 10 er opført efter statslånsloven, men kan karakteriseres som et værk, som besidder statslånshusenes karakteristika. En funktionel, beskeden bolig tegnet af én af periodens mest fremtrædende, danske arkitekter og opført i overensstemmelse med følgende af statslånslovens regler herunder opsummeret:

- Begrænset størrelse på højst 130 kvm. (jævnfør loven fra 1950).
- Funktionel planløsning uden spildplads
- Lofter, der følger tagformen
- Niveauforskelle, som giver afvekslende rumlige oplevelser
- 'Beskeden' facadehøjde
- Nye billige byggematerialer (stor overflade med eternitskifer) og 'gavltrekanter' og vestfacade i træ
- Håndværk og deraf følgende stoflighed
- Nøgtern enkelhed – 'en æske skubbet ud over en skrænt'
- God kontakt til haven

Der blev opført ca. 70.000 enfamiliehuse med statslån. Det er ikke et svimlende højt tal i forhold til antallet af opførte etageboliger i samme tidsrum, men man skal heller ikke underkende, at boligbyggeriet politisk blev brugt som beskæftigelsesregulerende foranstaltning, fordi der var mange håndværkertimer i det.

Husets formgivning var allerede i samtiden kontroversiel, det viser en udtalelse fra Søllerød Kommunes Byplanudvalg fra 1951: "Byplanudvalget kan ikke anbefale, at der ydes kommunegaranti for den omhandlede bebyggelse, da man ikke mener, at et hus, som det foreliggende er nogen salgsvare."

REPRÆSENTATIVITET

I forhold til det samlede antal fredede bygninger, er det kun en forholdsvis lille del, der er opført efter 1938 og særligt efter 1945. Der blev opført ca. 70.000 boliger som statslånsbust i perioden 1933-1959, og heraf er der kun ganske få fredede. Statslånsbustene var spredt over hele landet, dog blev flest formentlig opført omkring de større byer, hvor styrken af arbejdstagere og dermed behovet var størst. Den nuværende fredningsliste afspejler ikke i forholdsvis grad den danske samfundsudvikling fra midten af århundredet, når det gælder forstadsdannelse, velfærdsstatens vækst og bilisme.

Lovgivningen om statslån havde oprindeligt til formål at give borgere med lille økonomi mulighed for eget hus med have. Dels skulle loven bidrage til at sætte gang i økonomien oven på de første kriseramte tiår af 1900-

⁶ Bendsen og Bendtsen (2021), p. 219.

tallet, dels var der konsensus om, at det var et samfundsansvar, at sørge for rimelige boligforhold uanset indtægt⁷.

Geelsvej 10 er repræsentant for udnyttelse af ordningen inden for de begrænsninger, der var i forhold til økonomi og størrelse, og i dette eksempel, har det givet sig udslag i innovativt design, selvom der stadig er tale om et beskedent hus. Med loven fra 1950 var det tilladt for ikke-mindre-bemidlede at opføre et hus på op til 130 kvadratmeter. Selvom husets form også dengang var spektakulær, var der ikke tale om et pragtbyggeri. Huset var til en 'almindelig familie', og man skulle stadig overholde de størrelsesmæssige og økonomiske forudsætninger, som ordningen var underlagt.

Fredede statslånshuse

Der er et mindre antal statslånshuse repræsenteret på Slots- og Kulturstyrelsens fredningsliste. Dog er flere af repræsentanterne rækkehuse eller 'arkitekternes egne huse' – altså opført til dem selv og som sådan ikke repræsentative for, hvordan den almindelige danske borger boede.

Herunder er de eksempler på statslånshuse fra årtiet 1950'erne, som er opført til en bygherre, der ikke selv er arkitekt, og hvor der er tale om et selvstændigt enfamiliehus:

- Skovvej 35 A, villaen med terrasse, mur og rampe (1952 af Eva og Nils Koppel). Fredet 2005. Gentofte Kommune. Opført til civilingeniør Jørgen Varming og dennes familie.

Arkitekternes egne huse opført på statslånsordningen i 1950'erne:

- Højen 13, villaen med tilbygning, udhus og carport samt den indre gård med omgivende mure (1958, udvidet 1970 af Knud Friis). Fredet 2008. Aarhus Kommune.
- Solbakkevej 57, villaen (1953 af Karen og Ebbe Clemmensen). Fredet 2005. Gentofte Kommune.
- Sveasvej 21, de to sammenbyggede villaer med tilhørende terrasser og havemure (1952 og 1959, begge af Jørn Utzon) samt den forbindende glasgang og overdækningen mellem villa og garage og arealet derunder. Fredet 2005. Helsingør Kommune.

Rækkehusbebyggelser opført på statslånsordningen i 1950'erne:

- Rækkehusbebyggelsen Parcelgården med 66 rækkehuse, garagebygninger og veje, stier, ankomstpladser, fællesarealer samt afgrænsningen af de private haver. Granholmen 9-44, 46-47, Parcelvej 26A-42B (lige numre) og Vejlemosevej 38-66 (lige numre). (1950-54 af Palle Suenson og C.Th. Sørensen). Fredet 2015. Rudersdal Kommune.
- Række- og kædehusbebyggelsen med tilhørende sti-, vej- og haveanlæg samt garagebygninger (1947-53 af Arne Jacobsen). Fredet 1987. (*: Bellevuekrogen 1, 2, 3, 4, 10, 14, 18, 20 og Strandvejen 413). Gentofte Kommune.
- Romerhusene bestående af gårdhusene med tilhørende gårdhaver og hegnsmure (1957-61 af Jørn Utzon) samt friarealer med beplantning og tilhørende sø samt tilkørselsveje, pladser og stier mellem Carl Plougsvej, Kingosvej, Gurrevej. Fredet 1987. Helsingør Kommune.

Der er 18 enfamiliehuse repræsenteret på fredningslisten for perioden 1940 og frem. Heraf er de 10 fra 1950'erne.

⁷ Vestergaard (2004), p. 278-279.

Enfamiliehuse fra 1950'erne er svagt repræsenteret på fredningslisten, hvis man ser bort fra rækkehuse og arkitekternes egne huse. Her er der ikke tale om et hus til arkitekten selv, men til en 'almindelig familie'.

Geelsvej 10 viser, hvad Arne Jacobsen kunne, inden for et 'almindeligt til stramt' byggebudget, hvor formen er unik, og er et eksempel på, at innovativt design kan opstå, selvom der er mange bindinger (størrelse, økonomi) - det giver ikke nødvendigvis bedre design, hvis arkitekten har fuldstændig frie rammer.

Dertil er Geelsvej 10 usædvanligt velbevaret - en tidslomme takket være, at der kun har været én ejer og siden er blevet overtaget af ejers søn.

KILDER

Bendtsen, Dorte og Jannie Rosenberg Bendtsen: *Drømmen om eget hus. Statslånshuse 1933-1959*. Strandberg Publishing, København 2021.

Jørgensen, Lisbet Balslev: *Danmarks Arkitektur - Enfamiliehuset*. Gyldendal, København 1979.

Thau, Carsten og Kjeld Vindum: *Arne Jacobsen*. Arkitektens Forlag, København 1998.

Sverrild, Poul: *Forstæder og Bilisme i Fossat, S. B.: Den sorte omstilling*, Nord Academic, København 2024.

Vestergaard, Hedvig: *Boligpolitik i Velfærdsstaten*. SFI - Det nationale Forskningscenter for Velfærd, København 2004.

Det Særlige Bygningssyn: De fredede bygninger skal fortælle Danmarks historie. Strategi for prioritering af bygningsfredningen 2022.

Rudersdal Kommunes byggesagsarkiv samt lokalplan 223, 275 og 264

Stilblade

PLANBESTEMMELSER/KOMMUNEATLAS

Ejendommen er omfattet af 3 lokalplaner:

- [Lokalplan 223](#) fra 2013, hvor Geelsvej 10 er udpeget som en ud af seks bevaringsværdige ejendomme. Lokalplanen udpeger fem bevaringsværdige træer på Geelsvej 10's matrikel.
- [Lokalplan 275](#) fra 2020, temalokalplan som omhandler bevaring af eksisterende matrikel- og bebyggelsesstruktur.
- [Lokalplan 264](#) fra 2020, som er en temalokalplan for bevaringsværdige bygninger (og de røde porte).

Kommuneatlas: Søllerød Atlas, 1993.

Bebyggelsen på Geelsvej 10 (matr.nr. 1 ef Dronninggård, Ny Holte) er bevaringsværdig som et eksempel på Arne Jacobsens funktionalisme fra 1954 i [Bevaringskategori 2 efter SAVE-metoden](#).

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi ved Geelsvej 10 er knyttet til den landskabelige bearbejdning i skråningen fra den tidligere grusgrav og samspillet mellem bygning og landskab. Der knytter sig ligeledes miljømæssige værdier til den dramatiske måde, hvorpå huset nærmest skærer sig ind i skrænten mod haven.

Den miljømæssige værdi knytter sig til det samlede hele, hvor huset, fra den åbne, grønne forhave, lukker sig mod vejen. Med husets beskedne facadeaftryk, der fortsætter i en murskive og videre i en bøgehæk, skærmer haven mod vejen. Sammen med den store grunds skov- og parkagtige karakter, der pakker sig omkring grunden og huset, giver det en tæt og intim oplevelse af anlægget som helhed.

Det er en miljømæssig værdi, at grunden viser forskellige lag af skiftende tiders kultivering af landskabet, først som ler- eller grusgrav, der har givet grunden sin karakteristisk og huset sin udformning, og siden som opholds- og prydhave med kun det mest nødvendige niveau af belægninger og støttemure, der også står i kontrast til tidligere tiders nyttehaver.

En stor del af haven er naturgrund med store, gamle træer, og andelen af belægning begrænser sig til de to terrasser og den brostensbelagte sti ved indgangen. Belægningerne og støttemurene, der holder på jorden, har miljømæssig værdi gennem dels diskret at underlægge sig landskabet og spille sammen med det – de steder, hvor landskabet er blevet kultiveret, er det sket med tilhuggede natursten, der balancerer det naturlige og det ordnede. Der er desuden miljømæssig værdi i de mindre terrasser i forskellige niveauer på sydsiden af huset.

Der ligger desuden miljømæssig værdi i den 'amerikansk inspirerede' grønne forhave, der er anlagt uden hæk eller stakit i skel mod Geelsvej, men blot er præget af en græsplæne med et solitært træ, beskeden beplantning og områdets grønne fortove uden belægningssten.

Geelsvej 10 kan i dagens optik betegnes som et bæredygtigt byggeri. Husets udnyttelse af terrænet betød, at man skulle flytte så lidt jord som muligt. Huset er i besiddelse af en hensigtsmæssig bygningsfysik: Planløsningen betyder, at huset vender rigtigt i forhold til verdenshjørnerne, så opholdsrummene findes mod syd og vest. Der er brugt kendte, langtidsholdbare materialer, som er genanvendelige, og der er sparet på materialerne, da bygningsvolumet er kompakt. De byggetekniske løsninger er gennemprøvede, hvilket til dels også skyldes lovgivningen ifm. statslånshuse.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi knytter sig til Geelsvej 10, der, som statslånshus, er en repræsentant for tiden efter Anden Verdenskrig med stor boligmangel og materialeknaphed. Arne Jacobsen var påvirket af en international arkitekturstrømning, hvor man ønskede at frigøre sig fra den tidligere modernismes retvinklede former. Dette ses tydeligt i Geelsvej 10's mange forskydninger og skæve afslutninger. Arne Jacobsen interesserede sig særligt for opgøret med det traditionelle sadeltag og arbejdede med skæve og asymmetriske tagflader, hvilket ligeledes tydeligt kan aflæses i Geelsvej 10. Skorstenens placering i facaden vidner om en moderne og pragmatisk arkitektonisk bearbejdning. I modsætning til tidligere tiders korsform, hvor skorstenen var placeret midt i huset, var der nu med etablering af centralvarme en arkitektonisk frihed i forhold til placering af skorstenen.

Geelsvej 10 er præget af perioden, det er bygget i, og er kendetegnet ved traditionel konstruktion og materialer, men skiller sig ud med et innovativt formsprog. Huset er bygget på danske vilkår (herunder størrelse og materialer jf. statslånsloven), men vidner om et større internationalt udsyn i sin formgivning. Den kulturhistoriske værdi knytter sig til, at det på trods af husets ukonventionelle form, er aflæseligt, at der er tale om et statslåns hus med de traditionelle, stoflige materialer og den byggetekniske pragmatisme, der skyldtes det begrænsede budget, statslånsordningen tillod. Geelsvej 10 fremstår desuden med høj autenticitet.

Geelsvej 10 afspejler de kulturhistoriske værdier, der ligger i fortællingen om de fremvoksende forstæder omkring midten af 1900-tallet og den infrastruktur der fulgte med. Det er også tilfældet i statslåns huset på Geelsvej 10, hvor den nærliggende Holte Station havde betjent området siden 1864. Huset eksemplificerer en udvikling, hvor tidligt udstykkede store villagrunde gennem opdeling danner kvarterer, der bedre matcher de samtidige tæthedsnormer for villakvarterer. Dette er ikke repræsentativt i forhold til 1950'ernes typiske forstadsudvikling, der var baseret på større fladeudstyknings af hidtil ubebyggede arealer. Geelsvej 10 fortæller historien om udstykning til den nærmeste familie, så man har kunnet have en vis kontrol over, hvem der flyttede ind på ens egen jord.

Der ligger desuden kulturhistorisk værdi i fortællingen om den private, til vejen afskærmede have, der nu mere tjener til rekreation og nydelse end nytte. Hertil kommer den åbne forhave, der primært præges af græs og sparsom beplantning, og fremstår som et vidnesbyrd om den markante amerikanisering i det danske samfund i perioden.

I det indre knytter den kulturhistoriske værdi sig tillige til den relativt lille grundplan, men med optimal udnyttelse af statslånstypens muligheder inden for de maksimalt givne 130 kvadratmeter, som var grænsen for, hvor stort man kunne bygge med tilskud i 1954. Geelsvej vidner om hævelsen af maksimumstørrelsen i 1946-loven, kapitel VIII fra 110 kvadratmeter til 130 kvadratmeter.

Hver kvadratmeter er optimalt udnyttet ved en minimering af spildplads, indbyggede opbevaringsløsninger og den brede skydedør mellem stue og soveværelse, samtidig med, at den åbne forbindelse mellem rummene og de skrånende lofter, der følger tagformen, giver en høj grad af rumlighed. Der ligger kulturhistorisk værdi i husets udformning og disponering, der står for en gennemtænkt ramme om 'det gode liv' og afspejler den boligpolitiske velfærdstankegang.

Der knytter sig i øvrigt kulturhistorisk værdi til haven, der primært skal fungere som en opholds- og prydhave i modsætning til tidligere tiders nyttehaver og fortæller om haven som et rum til fritidens udfoldelser for en arbejdende familie.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi knytter sig til villaens enkle formudtryk med få materialer og de skæve vinkler, der skaber et yderst ekspressivt byggeri, der på dramatisk vis skærer sig ind i skrænten fra den tidligere grusgrav. Fra vejen fremstår villaen primært med en tagflade og viser kun toppen af isbjerget. Den skrånende kasse forsvinder bag murskiven. Det gør, at husets facade har et begrænset aftryk udadtil, og fremstår markant mindre, end det er.

Der knytter sig endvidere arkitektoniske værdier i brugen af billige og undertiden nye byggematerialer, herunder det store tag med eternitskifer og 'gavltrekanter' mod syd og vestfacaden mod haven, der begge er

delvist beklædt med bemalede profillister af fyrretræ, samt mursten, kalkmørtel og -puds samt trækonstruktioner.

I det ydre knytter der sig ligeledes arkitektoniske værdier til de uens vinduesformater, der er lavet specielt til dette hus, så de følger tag og vægges linjer, herunder særligt markant i gavlen til tagetagen mod syd, men også det lange, smalle køkkenvindue mod øst med hjørnebåndsbeslag og fag med horisontale lister. Ved at bruge træ på gavlen mod syd bliver der mulighed for en 'friere' bearbejdning af facaden, samtidig med, at det var billigere. Der ligger arkitektonisk værdi i de oprindelige, hvidmalede vinduer til værelserne på tagetagen, hvoraf et er tophængslet og det andet er et vippevindue, der, ligesom taget, har en skæv profil, hvilket netop er muligt i en træfacade. Det understreger arkitektens pragmatiske tilgang til materialerne, samtidig med, at der ikke går på kompromis med formgivningen af facaden. Den friere bearbejdning muliggør, at lyset og glasarealet optimeres på de små værelser. Af byggesagen fremgik, at man i byggesagsbehandlingen ikke var tilfreds med gavlfacaden mod syd – dette kan tyde på, at byggesagsbehandlingen muligvis har fundet den for aparte på den tid.

Dertil kommer den arkitektoniske værdi, der ligger i skorstenen, der som en nagle, illuderer at være det element, der forhindrer huset fra at skride ned ad bakken. Skorstenens placering vidner om, at huset er opført med centralvarme, hvilket bryder med tidligere tiders centralt placerede skorstene og har gjort en fri, moderne og pragmatisk arkitektonisk bearbejdning mulig.

Der knytter sig arkitektonisk værdi til bygningens idé, hvor man i stedet for at planere grunden, har valgt at placere huset på grundens præmisser og det derfor 'kravler' ned af skrænten.

Der ligger arkitektonisk værdi i det formmæssige udtryk, der først og fremmest udtrykkes i tagets specielle udformning og den arkitektoniske leg med former: et rektangel (mur) et skævt, trekantet tag (ser man snittet, kan man se en tiltet firkant) og en obelisk (skorsten). Facaderne har samme farvetone, hvad end de er i murværk eller træ - det er formen, der er det essentielle. Minimeret spildplads vidner om den arkitektoniske bearbejdningsgrad, ligeså planløsning og for eksempel badeværelset med adgang fra reposen.

Endelig knytter den arkitektoniske værdi sig til den sociale vision, som bygningen afspejler i organisering og udtryk, nemlig 'bedre boliger til alle', hvor de, der evnede at betale, selv skulle bidrage med hovedparten af udgiften. Den sociale vision ligger også i at skabe rammen om 'det gode liv', altså sunde boliger med hensyn til hygiejne (bad, centralvarme), god plads samt lys og luft.

Indre

I det indre knytter de arkitektoniske værdier sig til den gennemtænkte og funktionelle planløsning, hvor det af loven begrænsede antal kvadratmeter er optimeret. I det indre er planen proportioneret i et perfekt gyldent snit, som Thau og Vindum karakteriserer det, og helt i overensstemmelse med statslånsloven, løst uden spildplads. Således er gangarealer minimeret, opbevaring er udnyttet i de indbyggede forrammeskabe og den brede skydedør mellem opholdsstue og soveværelse fylder ikke i rummet, når der skal skabes et stort rum.

Der knytter sig arkitektonisk værdi til den rumlige bearbejdning af husets skulpturelle form, som giver spændende rumforløb, den åbne plan og loft til kip, som giver huset rummelighed på trods af den beskedne størrelse. I statslånslovens krav til boligerne lægges der op til at indarbejde niveauforskelle i det indre, som giver afvekslende rumlige oplevelser og den arkitektoniske bearbejdningsgrad kan derfor i høj grad aflæses i det indre på Geelsvej 10.

Der ligger i planløsningen arkitektonisk værdi i markeringen af spise- og opholdsstue som husets centrale rum gennem de diskrete detaljer som det ultralette værn og pejsen mellem de to stuer i åben forbindelse. Værnet, der er så spinkelt og elegant udført, at det på afstand næsten ikke synes, ikke tager lys eller begrænser den rumlige fornemmelse. Værnet er skåret ned til kun den absolut nødvendige funktion, og fremstår, på samme tid på nært hold, raffineret og detaljeret med de slanke, hvidmalede messingbalustrene, der synligt er nittet gennem den tynde håndliste af messing. Ligeledes ligger den arkitektoniske værdi i den indmurede pejs i opholdsstuen, der ligger i niveau med gulvet. Der er en næsten umærkelig overgang fra bøgeparket til det ildfaste gulv, belagt med gule tegl lagt i knas, som fortsætter ind i ildstedet, der rundt i åbningen er indrammet af et tyndt bånd af gule teglfliser, og betyder, at pejsen dermed markeres og optræder som om skorstenen står på ben og ikke længere virker massiv, men blot som en let rumdeler mellem de to stuer. Pejsehullet er dog skjult af en nyere pejseindsats.

Både inde som ude genfindes lethed i den enkle måde Arne Jacobsen har løst detaljerne som trappernes værn, greb og døre. Mødet mellem materialer er tillige et tema, der er arbejdet grundigt med i arkitekturen, og løsningerne er ofte en lille adskillelse, enten ved et mellemrum eller en liste.

Inspireret af samtidens eksperimenterende, amerikanske og skandinaviske arkitektur, har Arne Jacobsen formået at bryde med de traditionelle statslånshustyper og skabt et meget anderledes enfamiliehus med en nytænkende og rumligt meget overbevisende udnyttelse af de givne kvadratmeter.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier er knyttet til husets bidrag til fortællingen om efterkrigstidens lovgivning og forstadsdannelse, byggeri og arkitektoniske strømninger.

Samspillet mellem bygningens udformning og det landskabelige terræn med have en bærende fredningsværdi. Desuden er den amerikanskinspirerede åbne forhave med et solitært træ, murskiven, der fortsætter i bøgehækken, der, med sit fremspring fra mur, bryder rytmen mod vejen, en bærende have- og landskabsmæssig fredningsværdi.

I det indre på Geelsvej 10 knytter de bærende fredningsværdier sig til den gennemgående enkle og traditionelle materialeholdning samt overflader. Hertil kommer alle ældre bygningsdele og detaljer, herunder badeværelser og køkken, trapper med værn, trægulve af bøgeparket og det ildfaste gulv med gule tegl, indbyggede forrammeskabe med greb samt vinduer og glatte døre med greb af bakelit. Materialer og udførelse fortæller om foreningen af periodens høje håndværksmæssige kvalitet, byggetekniske udvikling og standardiserede produkter.

Den arkitektoniske bearbejdning med disponering og proportionering samt detaljering og de håndværksmæssige løsninger ude som inde, viser et unikt statslånshus og er en integreret del af de bærende bevaringsværdier. Både inde og ude genfindes lethed i den enkle måde Arne Jacobsen har løst detaljerne som trappernes værn, greb og døre.

Geelsvej 10 bør således bevares som et gedigent og velbevaret eksempel på både statslånshus og moderne dansk design med den særlige, høje arkitektoniske kvalitet, som kendetegner moderne dansk arkitektur ikke mindst i international sammenhæng. Geelsvej 10 er et eksempel på, hvordan statslånsoordningen blev et laboratorium for eksperimenter med formgivningen og fik stor betydning for den videre udvikling af landets

mest udbredte boligtype, parcelhuset, over de næste 20-60 år. Geelsvej 10 er et godt eksempel på et af de mere eksperimentelt udformede statslånhuse, som kom i mange former.

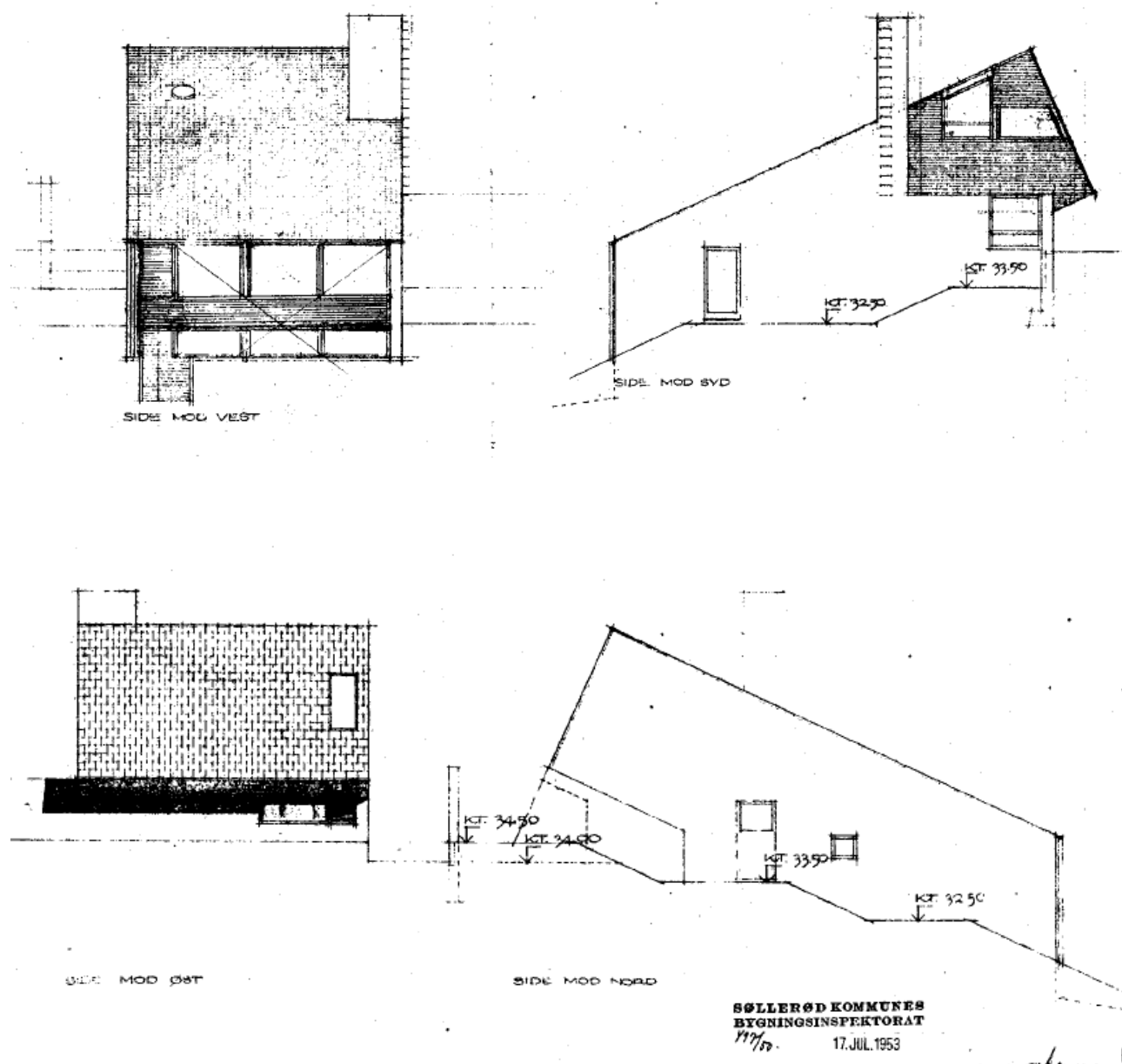
Geelsvej står som et godt og velbevaret eksempel på den boligpolitiske velfærdstankegang i tiden, hvor det bliver muligt at opnå støtte til at opføre en bolig til ”almindelige” og ikke kun mindre bemidlede, børnerige familier under de af statslånslovens givne retningslinjer og dogmer. Med sin størrelse på 130 kvadratmeter er Geelsvej 10 et eksempel på den udvikling, der skete med statslånsloven med 1946-loven, kapitel VIII, fra de ydmyge huse opført under de første statslånslove i 1930’erne på maksimum 110 kvadratmeter til tiden efter anden verdenskrig, hvor der ikke længere var materialeknaphed og dermed til den endelige afvikling af statslånsordningen i 1959.

Geelsvej 10 besidder en høj grad af autenticitet. Huset fremstår usædvanlig originalt, hvilket nok må tilskrives, at der ikke har været skiftende ejere. Der er tale om en tidslomme, hvor indretning og meget løsøre understreger det originale indtryk.

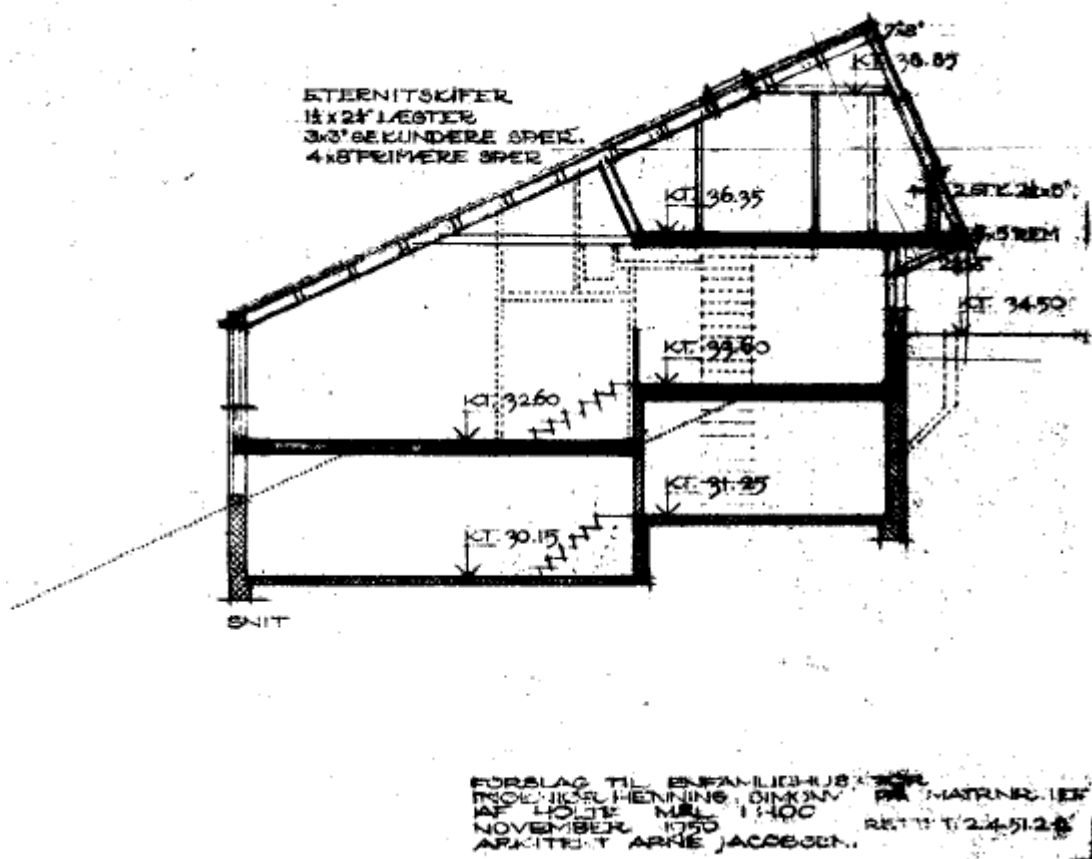
— ANBEFALINGER

Det anbefales at det hvide murværk renses for senere bemaling og igen bliver skuret og hvidtet.

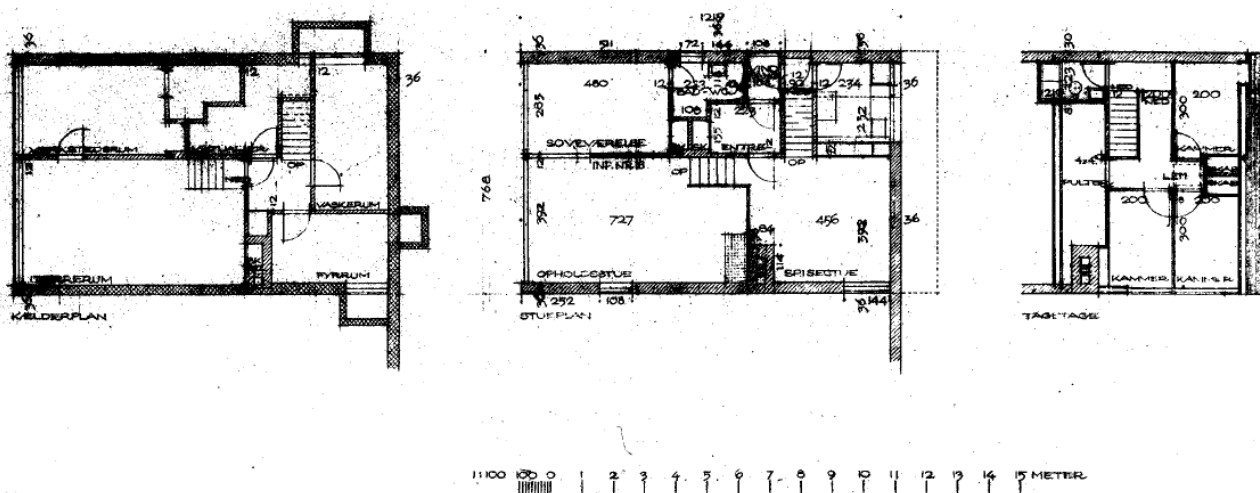
— TEGNINGER OG KORT

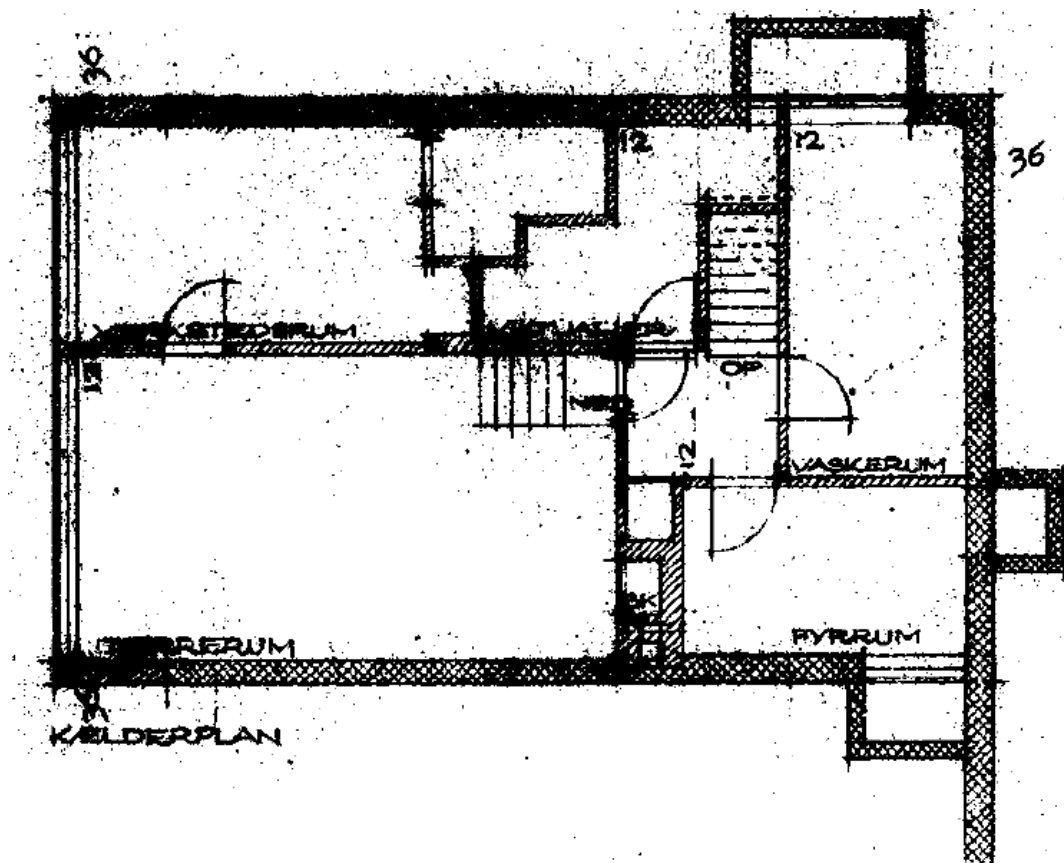
Opstalt for Geelsvej 10. Kilde: Rudersdal Kommunes byggesagsarkiv.

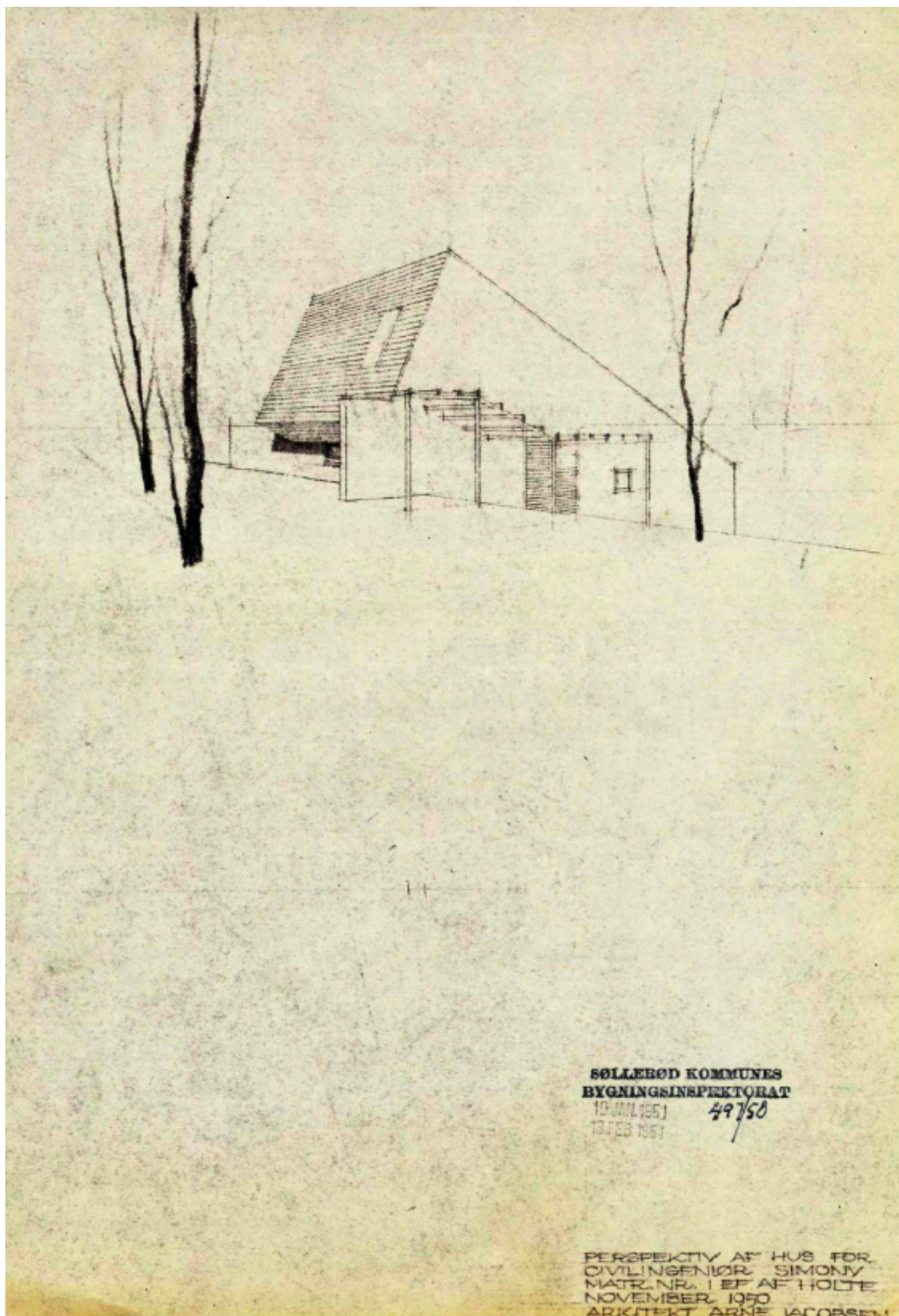
Snit for Geelsvej 10. Kilde: Rudersdal Kommunes byggesagsarkiv.

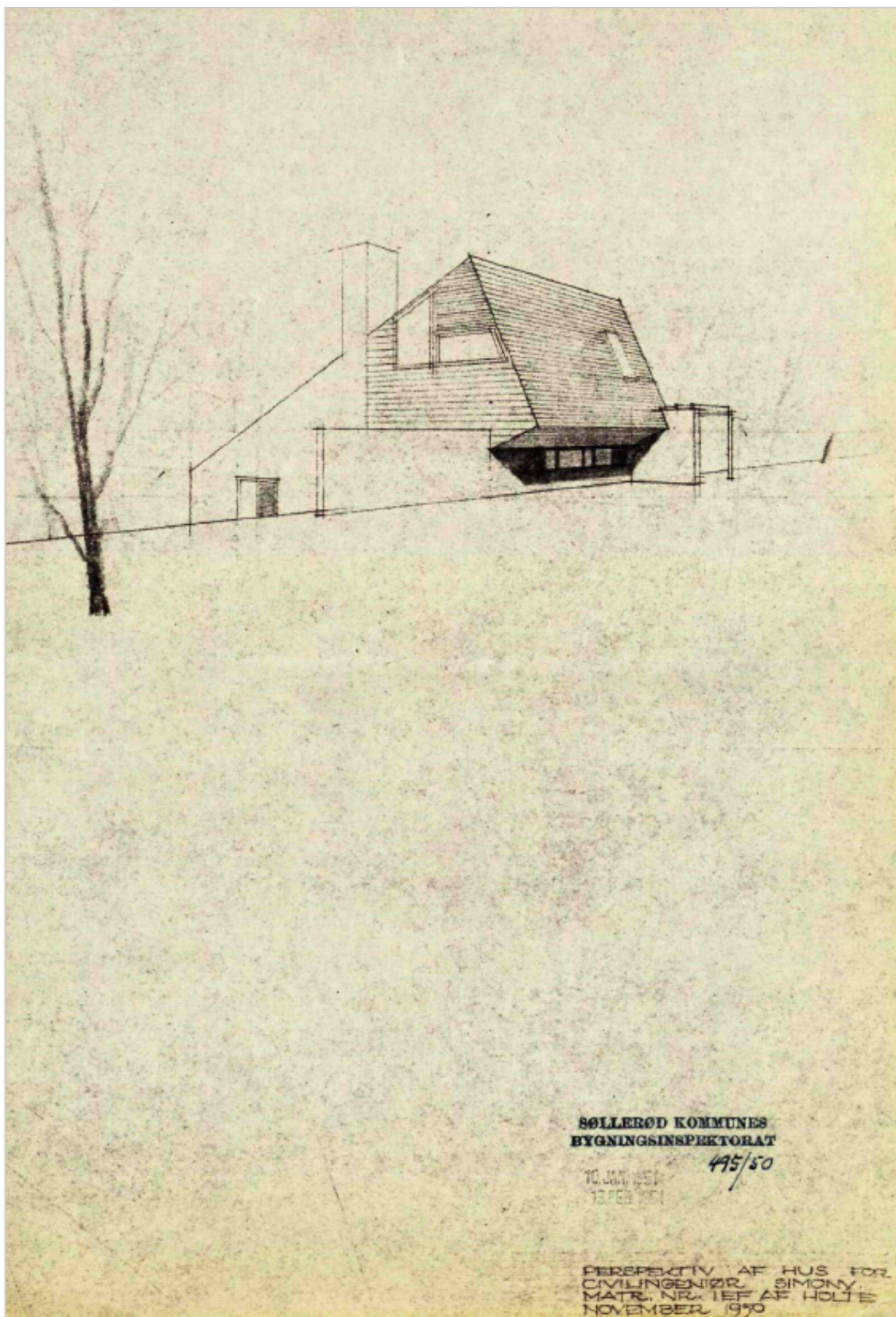
Plantegninger i 1:100. Kilde: Rudersdal Kommunes byggesagsarkiv.

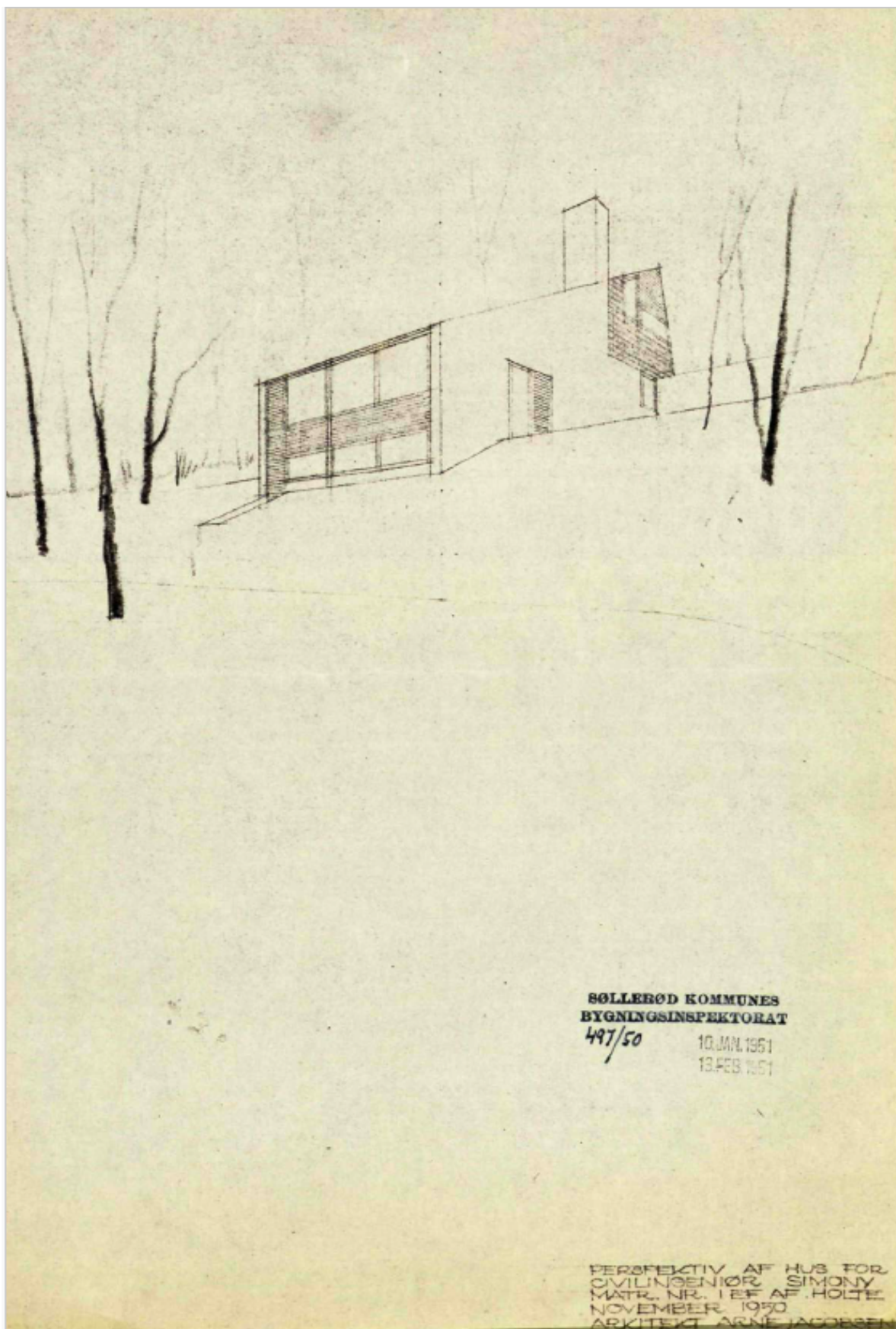
Plan over kælderetagen. Kilde: Rudersdal Kommunes byggesagsarkiv.

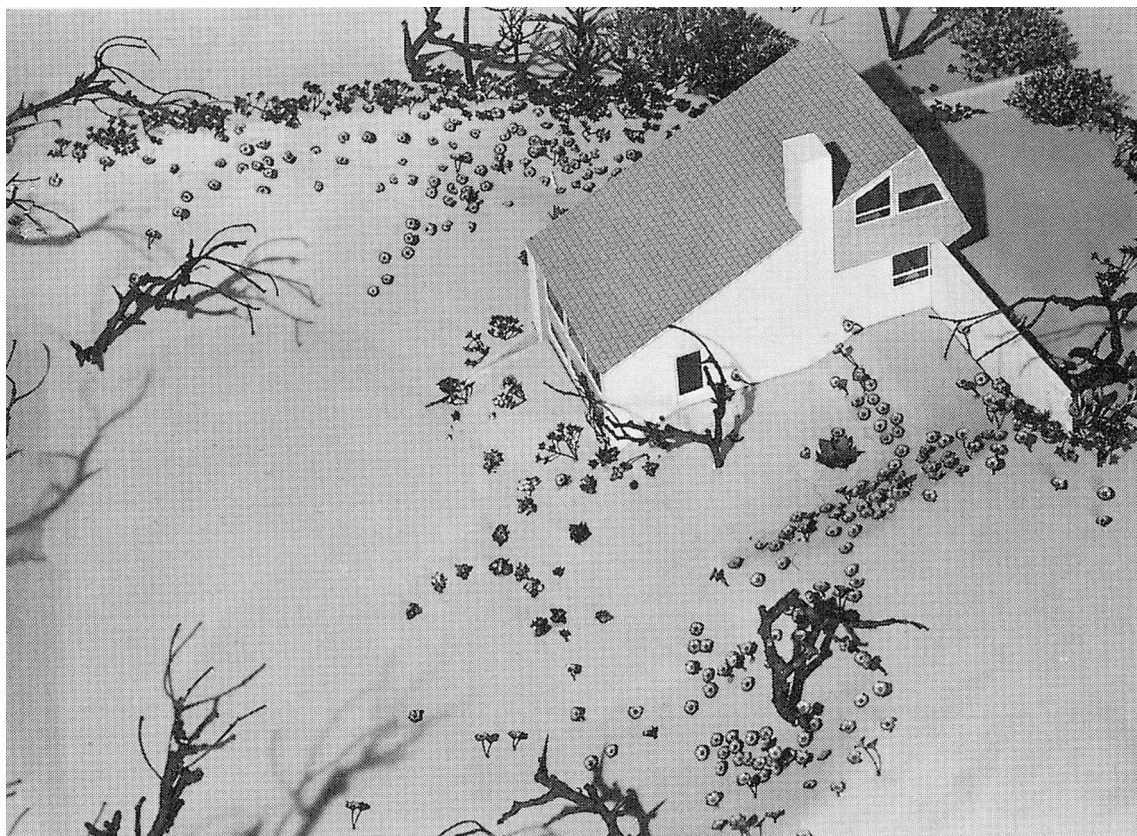
Perspektiv tegnet af Arne Jacobsen. Kilde: Rudersdal Kommunes byggesagsarkiv.

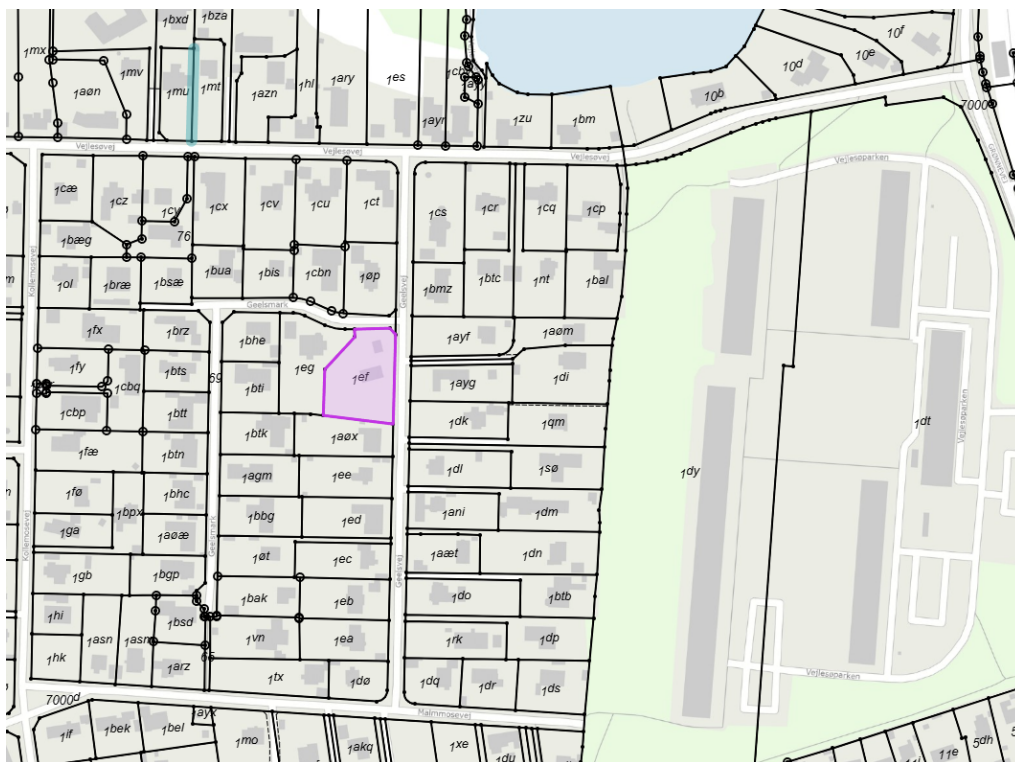
Perspektiv tegnet af Arne Jacobsen. Kilde: Rudersdal Kommunes byggesagsarkiv.

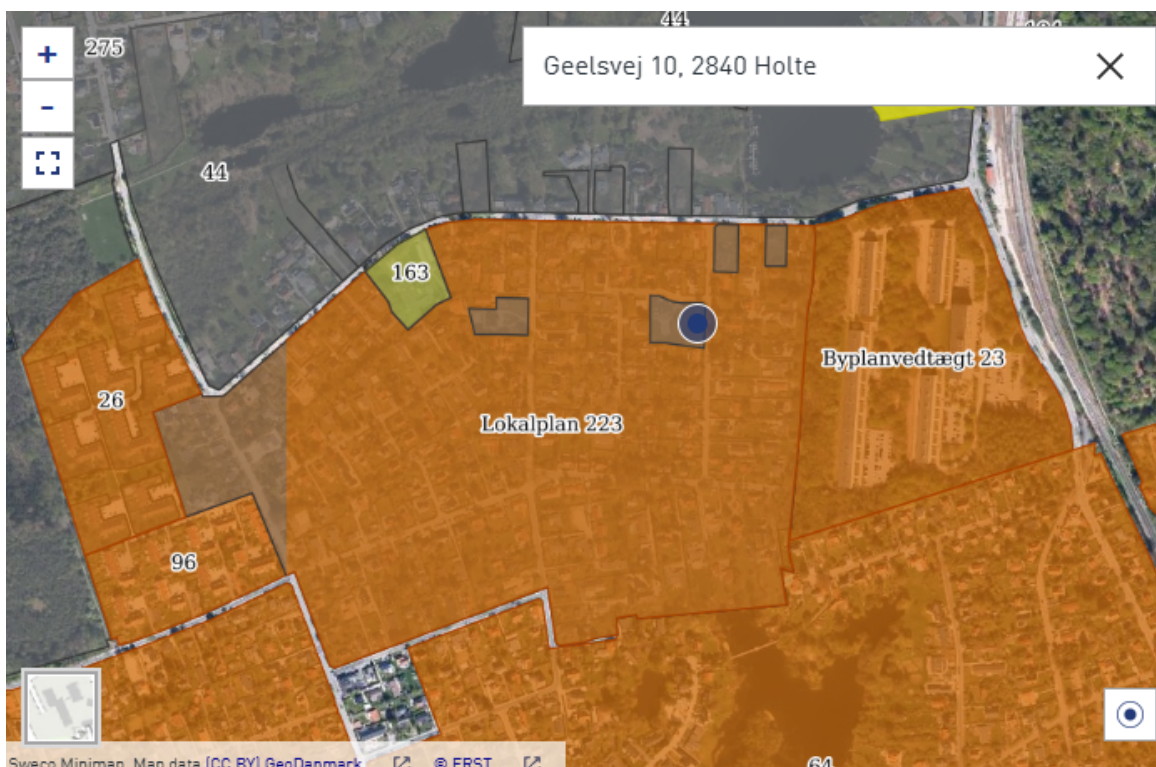
Perspektiv tegnet af Arne Jacobsen. Kilde: Rudersdal Kommunes byggesagsarkiv.

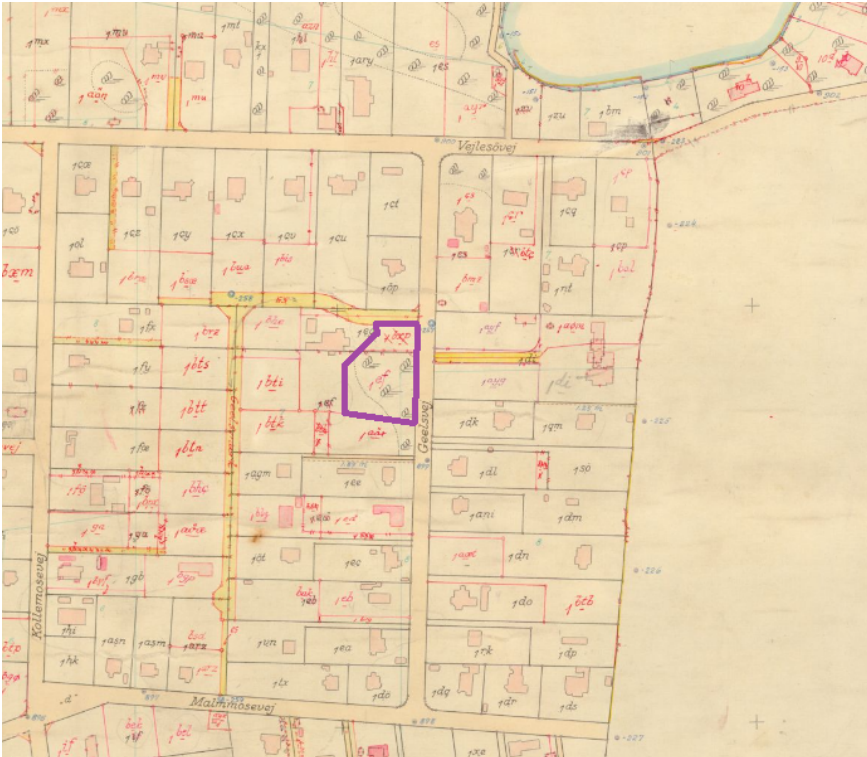
Model af Geelsvej 10. Kilde: Tegnestuen – fundet på arkitekturbilleder.dk.

Gældende matrikelkort. Kilde: Geodatastyrelsen, matriklen.dk, hentet december 2024.

Lokalplanområdet. Kilde: Rudersdal Kommune, hentet december 2024.

Udsnit fra matrikelkort for Dronninggård, Ny Holte, gældende fra 1939-1973, ID: matrikelkort/14912. Kilde: Klimadatastyrelsen, historiskekort.dk, hentet december 2024.

BILLEDEDOKUMENTATION

Geelsvej 10 set fra sydøst. Foto: Poul Sverrild, 2022.

Geelsvej 10 set fra sydøst. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Geelsvej 10 set fra øst. Foto: Poul Sverrild, 2022.

Køkkenvinduet under taget. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Geelsvej 10 set fra nord. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Hoveddøren og vindue til soveværelsets badeværelse. Brostensbelægningen forsætter i en trappe ned til haven. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Geelsvej 10 set fra vest. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Geelsvej 10 set fra sydvest og vest. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Foto fjernet.

Opholdsstuen med loftet, der følger taghældningen. Bemærk pejsen og det slanke værn til trappen. Havedøren er nyere, men på samme placering som oprindeligt. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Foto fjernet.

Udsigten fra dagligstuen. Ruderne er udskiftet til termoruder i de oprindelige rammer. Sprossen i det store vindue er i den forbindelse udskiftet i overensstemmelse med Arne Jacobsens egentlige ønske. Foto: Poul Sverrild, 2022.

Foto fjernet.

Fra dagligstuen er den brede døråbning med skydedør til soveværelset. Foto: Poul Sverrild, 2022.

Foto fjernet.

Vuet fra spisestuen over opholdsstuen og udsigten til haven. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Foto fjernet.

Fra spisestuen er der afgang til entré, køkken og trappen til tagetagen. Modsat køkkenet er udgangen til terrasserne mod syd. Her er det et nyere dør- og vinduesparti. Foto: Poul Sverrild, 2022.

Foto fjernet.

Soveværelset ved siden af stuen med indbygget forrammeskabe og eget separat badeværelse. Foto: Poul Sverrild, 2022.

Foto fjernet.

Loftet i soveværelset følger, som i stuen, taghældningen. Foto: Poul Sverrild, 2022.

Foto fjernet.

Loftet i soveværelset følger, som i stuen, taghældningen. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Foto fjernet.

Det separate badeværelse er udstyret med en bruseniche og fremstår med den oprindelige indretning. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Foto fjernet.

Fra spisestuen kommer man via trappen til gangen på tagetagen, der er i to niveauer. På første niveau er badeværelset med nedsænket badekar. På det øvre niveau ligger de tre kamre og pulterkammeret. Foto: Anders Bundgaard 2024.

Foto fjernet.

De tre lige store kamre. De to under taget mod øst har indbyggede forrammeskabe. Foto: Poul Sverrild, 2022 og Anders Bundgaard, 2024.

Foto fjernet.

Det store rum i kælderen blev forsynet med radiator, fordi det var ansøgt som tørrerum, men det blev anvendt som legerum og siden gildesal. Ovenpå betongulvet kom senere egeparket, ifølge ejer fra et værksted på Novo. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Foto fjernet.

Tv. ses kældertrappen fra gangarealet mellem vindfang og køkken. Foto: Poul Sverrild, 2022. Th. ses trappen til gildesalen – bemærk vænet fra stuen går igen. Sammenlign med fotoet på side 33. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Tv. skorstenen med stighøjler, der giver adgang til såvel skorsten som tag. Foto: Poul Sverrild, 2022. Th. ses de nyere termoruder i de oprindelige vinduesrammer. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Foto fjernet.

Tv. stort set alle radiatorer er de oprindelige. Her et elegant eksemplar fra badeværelset ved soveværelset. Mf. hoveddøren set inde fra vindfanget. Th. i taget over køkkenvinduet er pladsen udnyttet til skabsplads. Foto: Anders Bundgaard, 2024.

Alle akivfotos er fjernet er hensyn til ophavsret. Men kan ses her:

http://www5.kb.dk/editions/any/2009/jul/editions/da/?utf8=%E2%9C%93&locale=da&search_field=all_fields&q=geelsvej¬Before=¬After=